

מדברי המגידיים

ואתחנן - נחמו

"עש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב"

שנה חמישית // עלון מספר - 233

הרה"ג רבי יעקב ישראל בייפוס שליט"א על התשוקה למצוות.

הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א על אתגר הקורונה.

הרה"ג רבי דורון דוד גולד שליט"א על חיים של תורה.

הרה"ג רבי ברוך הזנבלום שליט"א על כח התפילה.

מכתבו המחזק של האברך הרב חזקיהו יוסף פלמן | במדור ברומו של עולם.

בראי התקופה

הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א בשיחה מיוחדת על ענייני השעה | אמור מעתה לא משבר הקורונה אלא אתגר הקורונה | חיזוק באמונה וביטחון

נא לא לקרוא את העלון בתפילה ובקריאת התורה

ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, דרשו, תורת יוסף, ואידישער ווינקל.

זמני כניסת שבת קודש

כניסת שבת קודש י-ם: 19:06

צאת שבת קודש י-ם: 20:21

כניסת שבת קודש בני ברק: 19:21

צאת שבת קודש בני ברק: 20:23

שבת שלום!

הרה"ג רבי יעקב ישראל בייפוס שליט"א

את האמונה בקב"ה, כך אמרתי לעצמי, הם אינם יכולים לקחת ממני. אמנם אין לי תורה, אין לי מצוות, אך אמונתי בבורא עולם נשארת בקרבי!

"ואתחנן אל ה'" (ג, כג)

"אין חנון אלא לשון מתנת חינם, אף על פי שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתמתת חינם" (רש"י).

"מפני מה נתאווה משה ליכנס לארץ, וכי לאכול מפריה הוא צריך, אלא כך אמר משה: הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ וכו'". (סוטה יד).

גדול הוא המרחק בין הכרתנו ותחושתינו לבין השקפתו והכרתו של האדם השלם, אומר הגר"ח קאהאן בספרו "נחלת אליעזר". אנו איננו חשים כלל בחסרונו של המצוות שלו באו לידינו, ובפרט מצוות התלויות בארץ לאלו הנצאים מחוצה לה, והלוואי נקיים כראוי את אלו שנצטוונו עליהן ובידינו לעשותן.

לעומת זאת, משה רבינו ע"ה - אשר כל התורה נקראת על שמו, תורת משה, וכל ימיו ושעותיו היו מלאים רק במצוות ובמעשים טובים - חי בתחושה כי שלמותו פגומה וכי חסרות לו מצוות נוספות, אלו התלויות בארץ ישראל. מגודל התשוקה לקיימן מתחנן הוא לפני הקב"ה שיביא אותו אל הארץ הטובה.

הגר"י אברמסקי זצ"ל היה מרבה לספר למקורביו על קורותיו בעת גלותו בסיביר. פעם סיפר שתנאי החיים בסיביר ועבודות הפרך שהוטלו על הנמצאים שם היו מרים ממוות. כאשר היה קם בבוקר ואומר "מודה אני" היה מהרהר לעצמו: "איזה יום מצפה לי? יום של מכות ובזיונות. בשלמא אילו היה באפשרותי לכל הפחות ללמוד, ניחא. אבל גם חיים בתנאים עלובים שכאלה וגם בלי האפשרות ללמוד תורה, אם כן על מה אני אומר "מודה אני"?

"אולם", הוסיף הרב ואמר, "כאשר המשכתי, לומר "מודה אני לפניך מלך חי וקיים" והגעתי למילים 'רבה אמונתך' שאבתי עידוד רב. רבה אמונתך - את האמונה בקב"ה, כך אמרתי לעצמי, הם אינם יכולים לקחת ממני. אמנם אין לי תורה, אין לי מצוות, אך אמונתי בבורא עולם נשארת בקרבי! ואם כך "מודה אני לפניך". עבור זה שווה לי יום נוסף של חיים. עבור האמונה לבד ג"כ יקרים החיים עד למאוד!"

העלון מוקדש לרפואת: תמר בת שלומית, ברכה עלקא בת מחלה, דב בן לובה. **לעילוי נשמת:** סבתי - שרה בת אליהו, סבי - אריה ישראל בן נחמן זאב, גיל בן אוריאל, משה בכור בן רבי דוד, לוצ'ה בת הרש לייב, אסתר ברונשטיין בת חווה, הרב משה נתן נטע בן הרב יצחק אייזיק הלוי יונגרייז זצ"ל, אבי - שי הלוי בן יצחק אהרון, אברהם בן רחל. **להצלחת:** שמואל בן נחמה. **לזיווג הגון:** חנה בלה בת חווה, מאיה בת לימור.

העלון מוקדש השבוע לעילוי נשמת:
אברהם בן רחל

"יכול להיות שיש מצבים מאוד קשים, אבל לדעת שהקב"ה נמצא איתנו בתוך החושך, בתוך הניסיון והוא אוהב אותנו גם במצב הזה, אבל הוא החליט להעמיד אותנו במצב הזה. לחיות את הקב"ה בכל מצב."

לא משבר הקורונה אלא אתגר הקורונה

מספרים על הרב'ה מצאנו "הדברי החיים" הקדוש שרגע לפני שהוא נכנס לניתוח פרופסור גוי שואל אותו- "רב'ה, תגיד לי מה אתה עושה כל היום?" אמר לו ה"דברי חיים"- "אני מהנדס."

- "הרב מהנדס?! בחיים לא שמעתי דבר כזה שאדמורי"ם הם מהנדסים."

- "כן, אני מהנדס."

- "מה הרב מהנדס?"

- "אני מהנדס גשרים."

שואל אותו הפרופסור- "איזה גשר הרב עשה לאחרונה?" אמר לו ה"דברי חיים"- "כל יום אני מהנדס גשר אחד". אמר לו הפרופסור- "וואו, הרב מאוד חכם, כל יום והרב מספיק להנדס גשר". ענה לו ה"דברי חיים"- "כן". שואל אותו הפרופסור- "איזה גשר הרב הנדס היום?" ענה לו הרב- "היום הנדסתי את הגשר הכי ארוך בעולם, אבל למעשה הוא הגשר הכי קצר בעולם. מבחינה גיאוגרפית הוא קצר, אבל באמת הוא מרחק של קילומטרים. הגשר הזה מה"יודעת היום" לבהשבות את לבבך". מהידיעה השכלית שבמח של האמונה, לבין הידיעה בלב. לחיות את הדברים.

יש אמונה ויש ביטחון. אמונה זה ידיעה שכלית, ביטחון זה לחיות את הדברים.

לדוגמא, אדם לומד הלכות שבת אבל יש את האיסור בשטח כשבת עצמה. יש את הידיעה, אבל יש את האיסור בשטח, לחיות את מה שאנחנו יודעים וזה ביטחון.

וזה עבודת החיים של האדם, לבנות את הגשר הזה.

זה היה הרב'ה ה"דברי חיים" מצאנו. הוא חווה את השואה, הוא איבד אישה עם 11 ילדים, עוד על אדמת אירופה. בליל יום הכיפורים תש"ו הוא עומד להכנס לאיזה צריף שמשמש בתור בית כנסת של כמה פליטים, אודים מצילים מאש, ולפני שהוא נכנס לשם הוא רואה את המפקד העליון של כוחות ארה"ב אייזנאהור. אומר לו המפקד העליון- "הרב אני המפקד העליון של צבא ארה"ב, זכינו לגרש את הגרמנים, ואני רוצה ברכה מהרב. אמר לו הרב- "אני מאחל לך שתגיע למשרה הכי גבוהה במדינה שלך".

ובאמת לימים, הוא זכה להיות הנשיא מספר 34 של ארה"ב. נכנס ה"דברי חיים" מצאנו לבית הכנסת, איך שהוא פותח את המחזור, הוא פורץ בבכי. אמר ה"דברי חיים" מצאנו- "כתוב כאן אשמנו, בגדנו, גזלנו, איפה אשמנו באושוויץ?! איפה בגדנו בטרבלניקה?! איפה גזלנו בברגן בלזן?!". והוא סוגר את המחזור ואומר- "הווידי הזה לא שייך אלינו. אבל יש וידיי אחר שלא כתוב במחזור, הווידי שלנו הוא שלפעמים יש חטאים שאנשים מאבדים את התקווה, בפרט עכשיו בשואה שחוינו ועברנו כאלה מאורעות קשות, לימים חלילה שאין בהם חפץ, כאילו הקב"ה זרק אותנו, שכח אותנו, חס וחלילה אנחנו לא מעניינים אותו זה איבוד התקווה. תקווה זה לא אומר שמחר יהיה יותר טוב, תקווה זה שלימות של אמונה, תקווה זה שלימות של ביטחון, שאדם יודע שגם במצב הלא פשוט שהיינו הקב"ה איתנו, והקב"ה לא זנח אותנו, והקב"ה אוהב אותנו, רק הוא רוצה מצב אחר. הוא מעמיד אותנו במבחן, לפעמים הוא רוצה מצב שני. יכול להיות שיש מצבים מאוד קשים, אבל לדעת שהקב"ה נמצא איתנו בתוך החושך, בתוך הניסיון והוא אוהב אותנו גם במצב הזה, אבל הוא החליט להעמיד אותנו במצב הזה. לחיות את הקב"ה בכל מצב."

"ויש אנשים"- אמר ה"דברי חיים"- "שלדאבוננו, יש שעזבו אותו לגמרי, יש שעזבו אותו לזמן קצר, יש שעזבו אותו לימים או לשעות, ועל זה אנחנו צריכים לעשות תשובה! שיהודי בכל מצב אסור לו לאבד את התקווה".

מורי ורבותיי, אנחנו נמצאים עכשיו במצב חדש. שהאמונה בהקב"ה זה לא רק איזה מסר, אלא זה מבחן אמיתי האם אנחנו חיים אמונה, חיים את הקב"ה, איך אנחנו מתמודדים עם הנגיף הזה, איך אנחנו מתמודדים עם הבידוד, איך מתמודדים עם קשיי פרנסה, איך מתמודדים עם החל"ת, איך מתמודדים בלי מניין מסודר, איך מתמודדים עם בתי הכנסיות שסגורות על מנעול ובריה, איך מתמודדים בלי קהילה, בלי סדרי לימוד מסודרים, אמור מעתה לא משבר הקורונה אלא אתגר הקורונה.

שתרגילנו בתורתך

מאמר ב': אין חיים אלא תורה

המשך המאמר משבוע שעבר

כתב הרמב"ם בפירושו המשניות סוף פרק ראשון דברכות אהא דאיתא שם במשנה על רבי אליעזר בן עזריה שאמר על עצמו הרי אני כבן שבעים שנה, וכו' וז"ל: ואולם מה שאמר ראב"ע הרי אני כבן שבעים שנה ולא בן שבעים שנה כי לא היה בן שבעים אלא צעיר לימים היה, והיה מרבה לשנות וללמוד עד אשר תשש כוחו ונזרקה בו שיבה וחזר ואמר הרי אני כבן שבעים שנה.

ולכאורה קשה יותר, שהרמב"ם נטה ממה שפירשו חז"ל הא דהרי אני כבן שבעים שנה בגמרא בברכות (דף כ"ח ע"א) דזהו ע"י שאיתרחיש ליה ניסא בזמן שמינוהו לנשיא ואמרה לו אשתו לית לך חיורתא. וההוא יומא תמני סרי שני הווי איתרחיש ליה ניסא ואהדרו ליה תמני סרי דרי חיורתא?

המשך המאמר בשבוע הבא

הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום שליט"א

ברוך יאמרו

אומרים חז"ל – מכוח המעשים הטובים של משה רבינו, אדם שמרובה כ"כ בזכויות, אם כל זה, אתה רואה שהוא לא נענה, אלא בתפילה.

הקב"ה אומר למשה רבינו – (דברים ג, כו) אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבְרֵי הַזֶּה, שְׁלֵא יִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ עוֹד, אֵת הַבְּקִשָּׁה לְהִיכַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹם נוֹסֵף בְּמִדְרַשׁ אָמַר לוֹ הַקַּב"ה – אִם יִהְיֶה 'סִלַּח נָא', אִין 'אֶעֱבְרָה נָא'. אִז תַּחֲלִיט, אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׁאִסְלַח לְעַם יִשְׂרָאֵל עַל חַטָּא הֶעֱגַל, אִז אִין אֶעֱבְרָה נָא – אִם אַתָּה רוֹצֵה לְעַבּוֹר לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִין מַחִילָה עַל חַטָּא הֶעֱגַל. תַּחֲלִיט מָה אַתָּה רוֹצֵה. מִשֶּׁה רַבִּינוּ אָמַר – בְּשׁוּם פְּנִים וּאֹפֶן. לֹא הַחֲשִׁיבוֹת שְׁאִכְנַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, יִשְׁנֵם כְּמָה לְשׁוֹנוֹת בַּחוּ"ל - יֵאבֵד מִשֶּׁה וְאַלְף כִּיּוֹצֵא בּוֹ, וְאֵל יֵאבֵד אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

המהרי"ל דיסקין בספרו נוקט, שהאמירה הזאת אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבְרֵי הַזֶּה, זה לאו שנאמר למשה רבינו. הקב"ה אסר עליו להתפלל, ולבקש היתר להיכנס לארץ ישראל. הוא הגיע ל-515 תפילות, אמר לו הקב"ה "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה".

והשאלה היא – מה אכפת לו לקב"ה, שמשה יבקש וימשיך להתפלל? לכאורה, שימשיך להתפלל ולבקש, כמו שהגמרא אומרת – אם רואה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנאמר קוּוֹה אֶל ה' חֲזַק וַיֵּאמֶן לִיבְךָ וְקוּוֹה אֶל ה'?

המבי"ט (בית אלוקים) כותב – התפילה, אין עיקר כוונתה, כדי להיענות בתפילה. כן תיענה, לא תיענה, זו לא המטרה של התפילה. המטרה של התפילה, זה לדעת שהכוח לנתינה, נמצא אצל הקב"ה, ובלעדיו אין לך כלום, וזו מטרת התפילה ולא הענייה על הבקשה, ולכן לכאורה, צריך ביאור – מה אכפת לקב"ה שמשה רבינו יתפלל ויתפלל, והקב"ה יאסור עליו להתפלל?

אומר המדרש (דברים רבה, ואתחנן, פרשה ב) – ואתחנן אל ה', זה שאמר הכתוב (משלי יח, כג): תַּחֲנוּנִים יִדְבַּר רֶשַׁע, וְעִשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת, אָמַר רַבִּי תַּנְחוּמָא תַּחֲנוּנִים יִדְבַּר רֶשַׁע זֶה מִשֶּׁה, שְׁבֹא אֶצֶל בּוֹרְאוֹ בַּתַּחֲנוּנִים. וְעִשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת עִשִׂירוֹ שֶׁל עוֹלָם, זֶה הַקַּב"ה, עֲנָה אוֹתוֹ עֲזוֹת, שְׁנֵאמַר אֵל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי.

משה רבינו הוא הרש, שבא אצל בוראו בתחנונים, והקב"ה עונה אותו עזות, שנאמר אל תוסף דבר אלי.

שואל המהרי"ל דיסקין – מה פירוש הדבר שהקב"ה, נקרא כאן במדרש הזה עִשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת, ולמה הקב"ה אסר על משה רבינו בלאו, לבקש עוד בקשות אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי? ומה בדיוק הקב"ה רוצה כאן?

חז"ל אומרים במדרש – ישנם עשרה לשונות של תפילה, ומכל הלשונות שיש, משה רבינו ביקש רק בלשון תחנונים.

עוד אומרת הגמרא (מסכת ברכות לב, ב) – אָמַר ר' אֱלֵעָזָר גְּדוּלָה תַּפְלָה יוֹתֵר מִמַּעֲשִׂים טוֹבִים שְׁאִין לָךְ גְּדוּלָה בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים יוֹתֵר מִמִּשֶּׁה רַבִּינוּ אֶעֱפ"כ לֹא נִעְנָה אֵלָּא בַּתַּפְלָה שְׁנֵאמַר (דברים ג-כו) אֵל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי וְסִמַּיִךְ לִיָּה עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה. אִז רֹאִים שְׁמִשֶּׁה רַבִּינוּ נִעְנָה, אִמְנֵם הוּא לֹא נִעְנָה לְהִיכַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לְרֹאוֹת אֵת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא כֵן נִעְנָה. אִף עַפ"י שְׁלִמִשֶּׁה רַבִּינוּ יֵשׁ זְכוּיוֹת, וְהַבֶּן-יְהוּדִיעַ בְּמִקוֹם אָמַר, שְׁאִין לָךְ מַעֲשֶׂה שִׁיהוּדִי עוֹשֶׂה הַיּוֹם, וְאִין לְמִשֶּׁה רַבִּינוּ בּוֹ זְכוּיוֹת. הוּא זֶה שֶׁהִנְחִיל אֵת הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל. כֹּל לִימוֹד תּוֹרָה שְׁאֵנַחְנוּ לּוֹמְדִים, הַכֹּל זֶה מִכּוּחוֹ שֶׁל מִשֶּׁה רַבִּינוּ.

אומרים חז"ל – מכוח המעשים הטובים של משה רבינו, אדם שמרובה כ"כ בזכויות, אם כל זה, אתה רואה שהוא לא נענה, אלא בתפילה.

המכתב המיוחד של האברך רבי חזקיהו יוסף פלמן שאביו הגה"צ רבי בן ציון פלמן זצ"ל נגלה אליו בחלומו וביקש שיחזק בעניין דיבור בבתי הכנסיות, הבאנו לכם כעת את המכתב המחזק

חלק א'

"שמי חזקיהו יוסף פלמן, והנני אברך הנשוי עם כמה ילדים, הלומד בעיר 'בית שמש'", מתחיל ר' יוסף את סיפורו. "עד לפני חודשיים וקצת – חיי התנהלו למישרין ב"ה: נישאתי לאשה נהדרת וזכינו לכמה ילדים מתוקים, כשאני ממשיך ללמוד בכולל בשמחה ובנחת. אלא שאז, ברגע אחד חיי השתנו מהקצה לקצה. זה התחיל לפני חודשיים וחצי – בעיצומו של חודש חשוון התש"פ.

עליתי לישון את שינת הלילה, ולפתע אני חולם חלום מוזר ויוצא דופן. שלא תבינו לא נכון, אינני אדם של חלומות, ואיני מתייחס אליהם יותר מידי, אלא שהפעם הבנתי שזה משהו שונה. באמצע החלום אני שומע קול חזק שקורא לי. לא ראייתי דמות או מראה מסוים, אלא רק שמעתי קול חזק שמדבר ישירות אליי. הקול היה ברור וחזק ואמר במילים הללו: "יוסי, יוסי – כל אחד נשלח לעולם עם תפקיד ושליחות. התיקון שלך בעולם זה לחזק את הנושא של דיבורים בתפילה וקריאת התורה. תעורר כמה חמור לדבר דברי חול בבית הכנסת בזמן התפילות וקריאת התורה, שבשמיים מקפידים על כך מאד", אמר הקול ונעלם. התעוררתי בבוקר כשאני זוכר את החלום היטיב, אך לא התייחסתי אליו כלל. "חלומות שואו ידברו", ביטלתי את החלום במחי יד, והמשכתי בסדר יומי העמוס.

שבוע לאחר מכן, ראייתי בבית הכנסת את העלון הנפלא 'איש לרעהו' שם הובא סיפור שאירע לאחרונה. קראתי את הסיפור וליבי החל לפעום בחוזקה. היה זה סיפור על יהודי שחלם חלום בדיוק כמו שחלמתי לפני כשבוע. הוא עלה על יצועו, ובחלומו הוא שומע קול המבקש ממנו לעורר ולחזק את הרבים שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה. גם אותו יהודי לא התייחס לחלום ברצינות וטען כי זה עוד חלום מוזר כפי שהוא רגיל לחלום. אלא שלאחר תקופה קצרה, הלך אותו יהודי לבדיקות שם הודיעו לו כי הוא חלה במחלה הנוראה ל"ע. אותו יהודי הזדעזע מהבשורה הקשה, אלא שלפתע נזכר הוא בחלום ששמע, בו מבקשים ממנו בשם פמליא של מעלה שיחזק את חומרת האיסור לדבר בזמן קריאת התורה והתפילה, וכי זה השליחות שלו.

הוא הרגיש כי זה מסר משמיים, שאם אינו ממלא את שליחותו, הרי שעליו להשיב את נשמתו, ומיד הוא תפס את עצמו והחל להתקשר ולהודיע לכל קרוביו וחבריו, וביקש מהם לקבל על עצמם שלא לדבר בזמן התפילות בבית הכנסת, כדי שזכות החיזוק תהיה לרפואתו השלימה.

המכרים והחברים נדהמו לשמוע על כך שנתקף במחלה והתחייבו לקבל על עצמם קבלה זו. תוך ימים בודדים הוא החתים 770 איש שהתרגשו מדבריו, והחליטו לקבל על עצמם שלא לדבר בבית הכנסת כרפואה למחלתו. לאחר כחודש – חודשיים הוא הבריא מהמחלה לגמרי!!

ממשיך ר' יוסף לספר: "את הסיפור המדהים הזה קראתי בעלון 'איש לרעהו', כשתוך כדי אני נזכר בחלום הדומה שחלמתי לפני שבוע בו מבקשים ממני לחזק את נושא הדיבורים בבית הכנסת. נלחצתי לרגע, אך מיד הרגעתי את עצמי כי אצלי בוודאי היה זה חלום שואו, ואין לי מה להתרגש ממנו כלל, והמשכתי בחיי כרגיל.

לאחר כחודש וחצי, ממש בתחילתו של חג החנוכה, אני עולה על יצועי וחולם שוב חלום מוזר. בחלום אני רואה את אבי מורי הצדיק רבי בן ציון פלמן זצ"ל עומד בהקיץ לנגד עיני, ואומר לי: "יוסי, יוסי למה אינך מבין את המסר ששולחים לך מהשמיים. מבקשים ממך לחזק את האיסור הנורא לדבר בבית הכנסת בשעת התפילה וקריאת התורה, ואני מבקש ממך ש... ואני מבקש ממך שתדאג כמה שאתה יכול שיפסיקו לדבר בבית הכנסת בעת התפילה". התעוררתי מיד מהחלום עם זיעה קרה ובבהלה עצומה.

המשך בשבוע הבא.

בשל המצב לא ניתן להשיג את העלון בכל הערים כבתחילה, אלא בעיר פתח תקווה בלבד.

וכן ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, תורת יוסף, אידישער ווינקל, ואתר דרשו.

אם יש לכם סיפור מחזק או מוסר מרבותינו פרסמו אותו כאן בעלון על מנת שיהיה לזיכוי הרבים (לשליחה: merav_v2@walla.com) בברכת התורה, העורך.

עורך: אריאל שוורץ. הפצה: הפרשתון לשבתון. לקבלת העלון במייל - merav_v2@walla.co.
הקדשה רגילה לשבוע בלבד: 7 ₪ . הקדשה לחודש: 25 ₪